

אתר ואתר²². כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו היה משתתף לפעמים בתהלוכה ובכינוס ואומר שיחה מיוחדת לכבודם, ועודם ביותר. בדרכו להציון הק' היה נוסע ל'שדה' שבו התכנסו הילדים, ושוהה שם מעט ואחר-כך ממשיך אל הציון²³.

"אצל אדמו"ר האמצעי היה ל"ג בעומר להיפקד בזכות זה²⁴.

שערך הגרלה על פרסים יקרי-ערך: "לכאורה, הוצאות הפרסים גדולה וביותר – ועל-פי סברא, גם בהרבה פחות מזה ישיגו [את] המקווה".

23) וכן הציג הרבי לחסידים לעלות על הציון היום, כיוון שקברי צדיקים בכלל הוא במקום העליה לציון הרשביי –

יתורת-מנחם – התוועדותי' תשי"י עמ' 67.

24) ספר-המנהגים עמ' 43, מלקוטי-דיבורים כרך ג דף תקיט,א ויהיוס'יוסי ל"ג בעומר. ביאור בזה בהתוועדותי' תשי"י שם עמ' 60.

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תקיא

ערב שבת-קודש
פרשת אמור
ט"ז באדר ה'תשס"ד

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

לזכות

האחים התמימים הדגולים לבית
דייטש

הרה"ח ר' זלמן, ר' יוסף, ר' אברהם-משה
וגיסם ר' גבריאל גופין שיחיו

לוח השבוע

במקומם¹⁴.
 השבוע, ובפרט בחלקו המיוחד ליום זה [השיעור בכת"ת]...".

* מנהג שפשט בכל תפוצות ישראל: ביום ל"ג בעומר אוספים את כל הילדים, ומסבירים להם מעניינא דיומא, אודות רשב"י וכו'¹⁸.

אחר-כך יוצאים עמהם לטיול אל השדה [והמנהג שהתינוקות – גם הבנות¹⁹ – יורים בקשת בל"ג בעומר²⁰], ונותנים להם מיני מתיקה שישמחו את ליבם, וכל זה [נעשה בשעה המתאימה ללימוד תורה] משום "עת לעשות לה'..."²¹, שעל-ידי זה נוסף בחינוכם ביתר שאת וביתר עוז²².

בימינו עושים זאת בתהלוכות ובכינוסים לילדי ישראל ברוב עם ובפרסום גדול, בכל התועודות זו עורכים מגבית של צדקה?²³

* הרבי עורר¹⁷ "להוסיף בתורה עבודה וגמ"ח – עליהם העולם עומד, והרי רשב"י עליו נאמר 'צדיק יסוד עולם'... נתינה לצדקה במספר ח"י – והרי ל"ג בעומר הוא ח"י באייר (ראשי-יתבות: אברהם, יצחק, יעקב, רחל, שכוללת כל ד' האמהות). בעבודה – מזמור ל"ג בתהילים, ספר דוד בן ישי בתור נעים ומירות כל בני ישראל. בתורה – בפרשת

ותשואות'ן על הבשרות טובות, וגדול הזכות וכו'".
 (20) מנהג זה הובא ונתבאר בסי בני-יששכר מאמרי חדש אייר מ"ג פי"ד, ובספרים שהובאו בסי' יבין פסח לשבועות' פ"י"ח סל"ו. וראה יתורת מנחם – התועודות תשי"א ח"ב עמ' 77. לקוטי-שיחות כרך לו עמ' 121 הערה 5 באריכות. (21) יתורת מנחם – התועודות תשד"מ ח"ג עמ' 172, 'התועודות תשמי' ח"ג עמ' 268.
 (22) 'כינס' בבית-חינו היה כבר בשנת תשי"ג. את צורת הפאראדי – צעדה המלווה בשלטים וכרזות – לבש בשנת תשס"ו (הכינוס התקיים שם לפני התלוכה). בשנת תשי"מ היתה הוראה לערוך תהלוכות גם בארה"ק, ומוסיף והולך מידי שנה בשנה – ראה פירוט השנים ביאוצר מנהגי חב"ד עמ' רעז.

בנוגע להופעת 'יקוסים', על אף שיש מקילים בה אם הוא מדגים תחילה תרגיל אחד ומראה שאינו אלא אחיות-עינים (וכמ"ש בפינת ההלכה' בגיליון 543 של 'שיחת השבוע'), הרי כיוון שהרבנים המפורסמים בארה"ק כבר אסרו זאת (ומהם: הגרי"מ לנדא, הגרי"ש אלישיב והגרי"ש ואזר שליטי"א), ומכיוון שחובתנו לעשות הכל כדי לשתף בה את כל החוגים, ובודאי את החרדים, למעשה אין מקום להקל בה.

בהגלת הפרסים שנהגים לערוך אז, יש להקפיד למלא את הוראת הרבי 'העיריותי כמה פעמים, שכל כיוצא בזה צריכה להיות הגרלת ספרי קודש, וכל להבין'. בשנת תשל"ג הופיע בפרסום מטעם צ"ח ילד המקבל 'כדורגל' כפרס העיקרי במבצע שליה, ובתגובה מסר יו"ר המזכירות, הררה"ח ר' חמיא חודקוב ע"ה, ליו"ר צ"ח דאן, הררה"ח ריי לייבוב ע"ה, שהרבי אינו גורס כלל פרס זה, ויש להשמיד את המודעות שנדפסו (ראה לשון המענה בהתקשרות' גיליון נא עמ' 14).

אגב, פעם השיב הרבי [ללא קשר לליג בעומר] למוסד

(14) 'שערי המועדים – ספירת העומר' סי' צד, ושי"ג. וראה בשיחת מוצש"ק אמור, אור לפסח'שני תשל"ח סי'ד, שבספרים מובא דבר פלא, שאותם שהיו בליג בעומר במירון, הרגיש שמחה מופלגת, עד שאין זה מובן כלל בדרך הטבע, אך כך הוא הרגש האדם שם בפשטות (ראה גם בסי' טעמי-המנהגים עמ' ערה). ומבאר הטעם, מפני שאז התקיים ברשבי"י 'יחד קטירא אתקטירנא...', היינו בדוגמת דוגת משה רבינו שבכל אחד ואחד מישראל.

(15) ספר-המנהגים שם, מספר-השיחות תשי"א עמ' 119. ושם גם ביאר העניין ע"פ נגלה מהרה"ח ר"ה מפאריש, ובהערה – מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

בזמן הצמח-צדק היו עורכים ליושבים ולאורחים סעודה גדולה בדגים ובשר לפני ערבית אור לליג בעומר (רק הצ"צ עצמו אכל – בלילה – מאכלי חלב) יאוצר מנהגי חב"ד עמ' רדז. ועיי"ש עמ' רע"ט-רפ).

(16) אג"ק ח"ג עמ' מז וח"א עמ' עט.

(17) במכתבו מיום א' פ' בחוקותי תשמי"ט יעיד הצעת רבים והחלטתם לעשות כן במעשה בפועל, לקוטי-שיחות כרך לב עמ' 254. ובשולי המכתב: 'י.ב.: מובן ופשוט שגם לאחר ליג בעומר יש לעשות ולהשלים כל הנייל, כלומר פסח שני דמיניה אולתין. ניטא קיין פארפאלן [=אין דבר אבוד], ובכפליים לתושיה'.

(18) וגם הפיוטים בשבחו של רשב"י (כמו פיוט יבר יוחאי') שלא ראיתו שיאמרו אצל רבותינו נשיאינו, קרוב לומר שהיה אצלם במחשבה – יתורת מנחם – התועודות תשמי"ז ח"ג עמ' 271.

(19) במענה למנהלת 'בית רבקה' בשכונת הרבי, שהודיעה שהתלמידות ת"י יוצאות לשדה בליג בעומר, ושחקו עם קשת כנהוג, ענה הרבי 'הרומז גם-כן לקשת, שהוא סימן לכיאת משיח (ח"א ע"ב, והחרים [=המשך] מאמרי חסידות לאדמו"ר מהר"ש משנת תרל"א] עמ' טט),

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ט"ז באייר ה'תשס"ד – כ"ג באייר ה'תשס"ד

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ט"ז באייר	הלי' טומאת מת. פרק ג-ה.	הלי' קידוש החודש. פרק יז.	מ"ע קז.
ז'	י"ז באייר	פרק ו-ח.	פרק יח.	מ"ע קז.
א'	י"ח באייר	פרק ט-יא.	פרק יט.	מ"ע קז.
ב'	י"ט באייר	פרק יב-יד.	הלי' תעניות... בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קז.
ג'	כ' באייר	פרק טו-יז.	פרק ב.	מ"ע קז.
ד'	כ"א באייר	פרק יח-כ.	פרק ג.	מ"ע קז.
ה'	כ"ב באייר	פרק כא-כג.	פרק ד.	מ"ע קז.
ו'	כ"ג באייר	פרק כד-כה. הלי' פרה אדומה... בפרקים אלו. פרק א.	פרק ה.	מ"ע קז. קיג.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן וציצית ותפילין	זמן זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד' לפני הזריחה							
ו', ט"ז באייר	3.30	4.29	4.54	5.54	9.13	12.37	1.11	7.25.5	7.51
ז', י"ז באייר	3.29	4.28	4.53	5.53	9.13	12.37	1.11	7.26.2	7.52
א', י"ח באייר	3.27	4.27	4.52	5.53	9.12	12.37	1.11	7.26.9	7.53
ב', י"ט באייר	3.26	4.26	4.51	5.52	9.11	12.37	1.11	7.27.6	7.54
ג', כ' באייר	3.24	4.25	4.50	5.51	9.11	12.37	1.12	7.28.3	7.54
ד', כ"א באייר	3.23	4.24	4.49	5.51	9.10	12.37	1.12	7.29.0	7.55
ה', כ"ב באייר	3.22	4.23	4.48	5.50	9.09	12.37	1.12	7.29.7	7.56
ו', כ"ג באייר	3.20	4.22	4.47	5.49	9.09	12.37	1.12	7.30.4	7.57

* הזמנים מתייחסים לאזור השפלה. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ
6.48	8.04	7.03	8.07	7.05
6.53	8.10	7.08	8.12	7.10
בהר-בחוקותי				
דה"נ	צה"ש	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
8.05	7.05	8.07	6.56	7.05
8.11	7.10	8.13	7.01	7.10

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: שניאור-זלמן רודמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן

מור"ל: מכון ליובאוויטש שיע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: http://chabad.org.il דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

שבת-קודש פרשת אמור

י"ז באייר

במנחה אין אומרים 'צדקתך'.
פרקי אבות – פרק ד.

יום ראשון

ח"י באייר – ל"ג בעומר²

אין אומרים תחנון³.

אין מסתפרים גם בל"ג בעומר, מלבד תספורת-מצווה לילדים⁴.

(ילד שנולד לאחר ל"ג בעומר עד ערב חג השבועות ועד בכלל, עורכים את תספורתו בערב החג⁵).

יום הילולא של התנא רשב"י. יש נוהגים להדליק ריבוי נרות בלילה בבית-הכנסת

(ובארץ-הקודש נהגו הכול ב'הדלקות' פומביות) ועושים שמחה "בכל לב ונפש"⁶, כי רצונו הוא שישמחו ביום זה⁷.

ביום זה יש לתת צדקה בהוספה מיוחדת⁸. נהגו לאכול ביצים בל"ג בעומר¹⁰. בבית אביו של הרבי נהגו לאכול חרובים, לזכר החרובים שמהם ניוזנו רשב"י ורבי אליעזר בנו במשך זמן היותם במערה¹¹.

"עת סגולה היא, להתעוררות ולתוספת אומץ בגילוי והפצת פנימיות התורה, שבדורנו נתגלתה במעיינות החסידות ותורתה¹².

הדגשה מיוחדת על 'אהבת-ישראל' ביום זה¹³.

"השייכים לזה, צריכים לסדר נסיעה למירון, אבל לאיך גיטא, אין מההכרח שתיסע כל הישיבה... והנשארים יארגנו התועודות

1) לוח כולל-חבי"ד.
2) בעומר – למרות שנטחנו הוא לספור "לעומר" – כי כשינוי לנטחנו לא הקפידו לשנות גם בתאריכי מכתבים וכדומה, ונשאר הנוסח הישן (אגיק ח"י"א עמ' רט). במקום אחר כתב הרבי רמז בדברי- בספרי פולין מובא שיל"ג בעומר בגימטריה 'משה' – להעיר דרשב"י 'היה ניצוץ משה', ונתעלה לאותו אור שקיבל משה כשעלה לקבל לוחות שניות" (עמק-המלך ס"ב ד, ועל-דרך זה בכמה מקומות) – לקוטי-שיחות ח"י עמ' 337.
3) סידור אדה"י לפני "למנצח... יענך". וראה שו"ע אדה"י סי' תצג סו"ס ה. השלמות הידברי נחמיה' לשו"ע סי' קלא סי' (נדפסו בהוספות לשו"ע ח"י עמ' 357).
4) ראה שעיית סו"ס תצג. 'אוצר מנהגי חבי"ד' עמ' רפג-ד. וראה שם עמ' רפד אודות נישואין. ובשנים האחרונות ע"פ הוראות הרבי עורכים נישואין ביום זה, גם ללא סיבות מיוחדות.
5) אגיק כרך יב עמ' תמא (למי שנולד בכי אייר – 'אוצר עמ' רט).
6) בעבר נהגו בהדלקות גם בירושלים ובחברון, ורבותינו השתתפו בזה – אגיק אדמו"ר מהורשי"ב ח"י עמ' יד, שהיש תרצ"ט עמ' 330. לפרטי המנהג וטעמיו, ראה סי' בין ועוד.
7) פסח ל שבועות; פ"י"ח סט"ו ואילך. אגיק ח"י"ח עמ' רטו.
8) אגיק אדה"י ח"א (הוצאת קה"ת, ברוקלין תשמ"ט) עמ' קיז.
9) לוח כולל-חבי"ד, ע"פ לקוטי-שיחות חלק ד עמ' 1304 ועוד, מהמשנת חסידים, החיד"א וכו'. וראה התועודות תשמ"ה ח"י עמ' 1994: "ביום זה – **זבר פשוט** הוא שצריכים כולם להיות בשמחה גדולה", עיי"ש. בקשר למנהגים העתיקים בשמחת רשב"י, ראה גם המובא בספר- השיחות תשי"ח ח"י עמ' 460.
9) 'תורת-מנחם – התועודות' תשמ"ה ח"י עמ' 2017. וראה גם 'התועודות' תשמ"ח ח"י עמ' 319.
10) ועל הרבי מסופר, שנהג לאכול ביצים שקליפתן נצבעה בשעת הבישול בצבע חום – 'אוצר מנהגי חבי"ד' עמ' רפ. [בד"כ עשה זאת הרבי בחדרו. אך בהתועודות ל"ג בעומר תש"ל היתה מונחת ביצה קשה על השולחן, ובשעת ההתועודות חתך אותה הרבי לארבעה חלקים, ואכל ממנה. וראה 'אוצר מנהגי חבי"ד' ס"ע הער].
11) 'תורת-מנחם – התועודות' תשמ"ב ח"י עמ' 1395.
12) אגיק חלק כ עמ' רכז.
13) 'תורת-מנחם – התועודות' תשמ"ו ח"י עמ' 362, ועוד.

"בחד קטירא אתקטירנא ביה בקודשא-בריך-הוא"

הקב"ה ברא את האדם כך שמלכתחילה הוא "נפרד" מתורה ומצוות ועליו לבחור מרצונו את דרך התורה והמצוות □ גם כשמקיים בפועל תורה ומצוות, ובשלימות, עדיין הוא ותורה ומצוות הם שני דברים נפרדים – "אני" ו"קוני" □ רשב"י פעל חידוש ונתן כוח לכל אחד ואחד, שתורה ומצוות יחדרו בכל מציאותו – "ביה אחידא" □ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

וכמה מדבר הקשור ליהדות, תורה ומצוות (תורה מלשון הוראה) – צריך להיות גם לימוד והוראה בעבודת ה' מל"ג בעומר, יום ההילולא ויום שמחתו של רשב"י ושל כל בני ישראל, על כל השנה כולה. ויכולים ללמוד זאת מ"מעשיו ותורתו ועבודתו" של רשב"י, שמתגלים ומאירים ביום ל"ג בעומר.

ב. מסופר בזה"ר⁵, שביום הסתלקותו (ל"ג בעומר) אמר רשב"י ("פתח רבי שמעון ואמר"): "אני לדודי ועלי תשוקתו"⁶, כל יומין דאתקטירנא באי עלמא בחד קטירא אתקטירנא

א. ל"ג בעומר הוא יום הסתלקותו ויום הילולא דרבי שמעון בן יוחאי. זהו גם אחד הטעמים על השמחה דל"ג בעומר, כידוע שרשב"י אמר של"ג בעומר (יום הסתלקותו) הוא יום שמחתו, ולכן "מצווה לשמוח שמחת רשב"י" ביום זה – יום ש"כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו" עולה למעלה, ונתגלה ומאיר "בבחינת גילוי מלמעלה למטה כו' ופועל ישועות בקרב הארץ", ועל דרך זה חוזר ונשנה בכל שנה ביום זה⁷.

על-פי הידוע שמכל מאורע צריך יהודי לקחת הוראה בעבודת ה', ועל-אחת-כמה-

1) פע"ח שער ספה"ע פ"ו. ובכ"מ.
2) אדרא זוטא – זח"ג רצא, סע"א. רצוב. וראה גם זח"א ריח, סע"א. וראה ד"ה להבין עניין הילולא דרשב"י – בסה"מ אתהלך לאזניא עמ' א. סה"מ תקס"ד עמ' קא. מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"ב עמ' תרטו ואילך. סה"מ תרנ"ד עמ' רסא ואילך. סה"מ תרע"ח עמ' רצא ואילך. ועוד.
3) שער הכוונות עניין ספה"ע דרוש יב. פע"ח שם. וראה זח"ג שם רפזב. רצא, סע"א.
4) משנת-חסידים מס' אייר פ"א מ"ו.
5) אגה"ק סו"ך (קמו, א"ב). וראה סידור שער ה"ל"ג בעומר דש, ב"ג. ד"ה להבין עניין הילולא דרשב"י שבהערה 2.
6) אגה"ק סכ"ח (קמח, א).
7) ד"הימים האלה נזכרים ונעשים" (אסתר טבח), כפי' האריז"ל (ראה רמ"ז בס' תיקון שובב"ם, הובא ונת' בס' לב דוד להחיד"א פכ"ט).
8) ראה זח"ג נגב. ועוד.
9) אדרא זוטא – זח"ג רפח, א. רצב, א.
10) שה"ש ז, יא.

ביה בקב"ה, נשמתי ביה אחידא ביה להטא ביה אתדבקות¹¹. מהלשון "כל יומין כו"¹² מובן, שבכך התבטאה העבודה (העיקרית) של רשב"י כל ימיו "בהאי עלמא" – להיות קשור עם הקב"ה¹³ (אלא שבעת הסתלקותו – הגיע רשב"י לשלימות העבודה).

ומכיוון שזהו סיפור בתורה (בוזרה), מובן שיש בזה הוראה לכל אחד ואחד. ואף-על-פי שרשב"י היה מ'בני עלייה'¹⁴, עד שאם אחד הוא "אנא הוא דכתיב" צדיק יסוד עולם¹⁵, ורוב בני ישראל אפילו אינם בדרגת רשב"י ("הרבה עשו כו" ישמעאל ועלתה בידם כרשב"י ולא עלתה בידם"¹⁶) – ואם כן "מי הוא זה ואיהו"¹⁷ שיכול להתרמות לרשב"י, וללמוד מעבודתו, ובפרט העבודה ד'אתקטרגא ביה בקב"ה, ביה אחידא כו", שאפילו רשב"י הגיע בשלימות לזה רק בעת הסתלקותו –

מכל-מקום, מכיוון שכל אחד יש בו כוח של רשב"י [כמובן מזה שרשב"י הוא ניצוץ דמשה רבינו¹⁸, וכל אחד יש בו בחינת משה¹⁹, הפועל אצלו עד למעשה בפועל²¹] – יכולים ללמוד ממנו ולקחת נתינת כוח לפעול על-כל-פנים "אפס קצהו ושמץ מנהו"¹⁸ מהדרך והצינור החדש שרשב"י פתח "פתח²² רבי שמעון כו" כל יומין דאתקטרגא כו"¹⁹) – ועד שיהיה אצלו

מכיוון שרשב"י היה מ'בני עלייה'¹⁴, עד שאם אחד הוא "אנא הוא דכתיב" צדיק יסוד עולם¹⁵, ורוב בני ישראל אפילו אינם בדרגת רשב"י ("הרבה עשו כו" ישמעאל ועלתה בידם כרשב"י ולא עלתה בידם"¹⁶) – ואם כן "מי הוא זה ואיהו"¹⁷ שיכול להתרמות לרשב"י, וללמוד מעבודתו, ובפרט העבודה ד'אתקטרגא ביה בקב"ה, ביה אחידא כו", שאפילו רשב"י הגיע בשלימות לזה רק בעת הסתלקותו –

מכל-מקום, מכיוון שכל אחד יש בו כוח של רשב"י [כמובן מזה שרשב"י הוא ניצוץ דמשה רבינו¹⁸, וכל אחד יש בו בחינת משה¹⁹, הפועל אצלו עד למעשה בפועל²¹] – יכולים ללמוד ממנו ולקחת נתינת כוח לפעול על-כל-פנים "אפס קצהו ושמץ מנהו"¹⁸ מהדרך והצינור החדש שרשב"י פתח "פתח²² רבי שמעון כו" כל יומין דאתקטרגא כו"¹⁹) – ועד שיהיה אצלו

11) כן הובא בכ"מ ברא"ח (ראה לקו"ת תבוא מג, סע"א. המשך תרס"ו ד"ה ויכולו (ס"ע מד' ואלך). ועוד). והוא חיבור דב' מאמרי רשב"י באדרא זוטא (שבהערה 9) "בחד קטירא אתקטרגא כו" ו'נשמתי ביה אחידא כו" (12) וכן מובן ממה שאמר (זח"ג שם) "מסתכל היונא כל יומא בהאי קרא דכתיב בה' תתהלל נפשי ישמעו ענווים וישמחו, והאידנא אתקיים קרא כלא, בה' תתהלל נפשי ודאי דהא נשמתי ביה אחידא ביה להטא ביה אתדבקות" – דאף שדווקא "האידנא (בשעת הסתלקותו) אתקיים קרא כולא", אבל כיוון ש"מסתכל היונא כל יומא בהאי קרא", מובן, שרשב"י השתדל כל ימיו להגיע לדרגה זו, ובודאי הגיע לזה (עכ"פ מעין זה) בחייו (אלא שהשלימות בזה (ו"קרא כולא") נתקיים דווקא "האידנא").

13) והדיוק "בחד קטירא" – ראה לקו"ת ואתחנן יב, סע"ב. סידור עם דא"ח קסג, א. ועוד.

14) סוכה מה, ב.

15) משלי י, כה.

16) זח"א רנה, סע"א.

17) ברכות לה, ב.

18) ע"ד מ"ש בתניא (פמ"ד – גא, ב) בנוגע למשה רבינו.

19) עמק-המלך סב, ד. וראה גם סידור שם דש, ב, שז, ב, ובכ"מ. וראה זח"ג קלב, ב.

20) תניא רפמ"ב. מברכות לג, ב.

21) "ליראה את ה' אלוך ללכת בכל דרכיו ולאחבה אותו ולעבוד את ה' גו" לשמור את מצוות ה' גו" (עקב י, ב).

22) ראה ד"ה כי כאשר השמים תרע"ה. ובכ"מ.

בדין שלימות המחיצות שבין הבתים בתפילין של-ראש

בארה"ק משתדלים יצרני הבתים שיהיו המחיצות עד היתורא, אבל אם נחסר מילימטר או שניים אין מקפידין על זה, ואילו בשכונת הרבי "כאן ציוה ה' את הברכה", אם יצא שהמחיצות אינן מגיעות עד היתורא, מדביקים ליתורא קלף מקופל "אקורדין" כדי להשלים את המחיצה. בעניין זה נשאלתי ולהלן תשובתי בנידון מה שכתוב בשולחן-ערוך רבינו זי"ע סימן לב סעיף ס"א וזלה"ק: "הריץ שבין בית לבית צריך שיגיע עד מקום התפר וכו' עם מחיצות החיצונים". ומצינו בשו"ת כ"ק אדמו"ר בעל הצ"צ זי"ע חאו"ה סימן ח' בתחילתו: "אודות בתי התפילין שהחריץ שבין בית לבית אינו מגיע באמצעו עד התפר דהיינו עד היתורא וכו' וכו' והנה במקום שאין מגיע עד התפר הוא מבפנים כמו פתח בין בית לבית", עיי"ש ותמצא מרגוע לנפשך.

וקרוב לסיום התשובה מסיק כ"ק אדמו"ר הצ"צ זי"ע: "עצה היעוצה בנידון שאלתנו לסתום הפתח מבפנים על-ידי שיחברו קצת עור בתפירה זו על-ידי דבק למחיצות הפנימיות וכו'" בהתאם לכל הנ"ל עיין שו"ע אדמו"ר זי"ע סימן לג' סעי' א' שכל מחיצה ומחיצה הדופן כפול, היינו דופן א' של בית א' ודופן ב' של בית הב'. ומעתה עליך להיזהר, הואיל וישנם עושי בתים של תפילין, הנה במקום שאין המחיצה מגיע באמצעותה עד התפר כנ"ל הוא מבפנים כמו הפתח בין בית לבית, אז ממלאים וסותמין אותו פתח בקלף הנטחן ומעורב עם דבק ובוה נראים המחיצות ישרות; אשר על-כן צריך לדבק קלף כפול שיעבור משני הצדדים.

לכך זאת אשר קלף שנטחן צריך עיון גדול אם זה נחשב קלף במקום שצריך קלף. נוסף לכהנ"ל, לפעמים המחיצות ישרות כראוי אבל לא מגיעים עד היתורא ואז בין היתורא והמחיצות ישנו חלל ומקום פנוי. נמצא במקום פנוי זה כבית א' ולכן יש למלאות מקום החלל בעור או בקלף דבוק למעברתא, שגייע עד המחיצות ולהעיר אשר בעניין זה גם לפני מאה שנה ויותר שהקילו לעשות פשוט פשוטים קטני קטנים עבור יושבי חושך וצלמוות [אסירים], רחמנא לשזבן, או עבור חיילים בצבא של הצאר ברוסיה, אך בזה לא הקילו, ומלאו אותו חלל ומקום פנוי בעור או קלף. הנה לא נעלם ממני שיקום מי שיקום לדון בכהנ"ל ולהשיב כמו אם הפרשיות הינם עמוק בתוך המחיצות כו' וכו'. מכל-מקום אין מקרא יוצא מידי פשוטו וה' הטוב ישמרנו שלא ייצא ח"ו מכשול מתח"י.

הרב מנחם-מענדל הכהן אהרונוב, טורונטו, קנדה

הערות המערכת

- העירנו ח"א:
- א. אכן, קלף טחון אין דינו כעור, וכך פוסקים גם בשאלות אחרות כמו סתימות למיניהן.
 - ב. אין להביא ראיה ממה שעשו לפני מאה שנה ומעלה, כי אי ייצרו במזרח-אירופה כל מיני תפילין גרועים, כמו מחיצות דבוקות לגמרי שיש להן רק סימן המבדיל ביניהן מבחוץ ולא שייך להכשירן, וכמובן עשו כך "שלא ברצון חכמים".
 - ג. בשו"ע אדמו"ר הזקן שם (לב, סא) נאמר רק שהמחיצות חייבות להגיע "עד סוף רוחב הפרשה", ואילו בתשובת הצמח-צדק הנ"ל (ס"ו-ז) הוסיף (והוכיח מדיני מחיצות בתפילה ובעירובין) שצריכות להיות "מחיצות גמורות עד היתורא", עיי"ש.

"איזהו חכם - הלומד מכל אדם"

בן זומא אומר: איזהו חכם? הלומד מכל אדם, שנאמר: מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי. איזהו גיבור? הכובש את יצרו, שנאמר: טוב ארך אפים מגיבור ומושל ברוחו מלוכד עיר. איזהו עשיר? השמח בחלקו, שנאמר: יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך; אשריך בעולם-הזה וטוב לך לעולם-הבא. איזהו מכובד? המכבד את הבריות, שנאמר: כי מכבדי אכבד ובזויי ייקלו (פרק ד, משנה א)

פירש רבנו עובדיה מברטנורא:

בן זומא — לפי שלא האריך ימים, ולא נסמך שייקרא רבי, היו קורין אותו על שם אביו, וכן בן עזאי ושניהם שמם שמעון. איזהו חכם — הכי קאמר, איזהו חכם שראוי שיתהלל בחכמתו? הלומד מכל אדם ואף-על-פי שהוא קטן ממנו. שכיוון שאינו חס על כבודו ולומד מן הקטנים, ניכרים הדברים שחכמתו היא לשם שמים ולא להתייחר ולהתפאר בה. שנאמר מכל מלמדי השכלתי — וסיפא דקרא, "כי עדותיך שיחה לי", כלומר, הייתי לומד תורה מכל מלמדי ואפילו מן הקטנים ממני ולא הייתי חושש לכבודי, כי עדותיך שיחה לי שכל כוונתי היתה לשמים בלבד.

פירש כ"ק אדמו"ר:

"מכל מלמדי השכלתי" — הלימוד מכל אדם מוסיף לא רק בחכמה ("איזהו חכם"), אלא גם בכוח המשכיל ("השכלתי"), שהוא שורש ומקור השכל.

"כי עדותיך" — במסירת עדות לא נוגע מעמדו ומצבו של העד, כי אם תוכן דבריו, ואף כאן: יש ללמוד מכל אדם, יהיה מי שיהיה.

"שיחה לי" — הלימוד יכול וצריך להיות גם משיחה בעלמא, על-דרך מאמר רז"ל, "שיחת חולין של תלמידי-יחכמים צריכה לימוד", ודוגמתו בכל יהודי, שהוא בבחינת "תלמיד חכם", ככתוב "וכל בניך לימודי ה'".

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת ויקרא תשמ"ח — בלתי מוגה)

* * *

הפירוש ד"איזהו חכם" הוא — "שראוי שיתהלל בחכמתו". ויש לדקדק בזה: הרי מקרא מלא דיבר הכתוב, "אל יתהלל חכם בחכמתו גו' הגיבור בגבורתו גו' עשיר בעושרו"?

והביאור: הפסוק ממשיך "כי אם בזאת יתהלל המתהלל, השכל וידוע אותי", כלומר: כשהמטרה היא "השכל וידוע אותי", אזי "יתהלל המתהלל" גם במעלות דחכמה גבורה ועושר, שכן כל עניינם אינו אלא למען "השכל וידוע אותי". ואף כאן: "איזהו חכם, שראוי שיתהלל בחכמתו", שכן כל מטרת החכמה היא "השכל וידוע אותי".

והדבר מודגש בסיום הכתוב — "כי עדותיך שיחה לי": תכלית החכמה ("מכל מלמדי השכלתי") אינה אלא בשביל "עדותיך", על-דרך "השכל וידוע אותי". ומזה מובן גם לגבי גבורה ועושר, שאינם אלא בשביל ענייני קדושה, תורה ומצוותיה, "עדותיך".

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת תבוא תשמ"ו — בלתי מוגה)

ומאוחד עם הקב"ה [ועד מעין ודוגמא כרשב"י, שכל מציאותו היתה סימן על הקב"ה, כמו שאמר²³ — "אנא סימנא בעלמא"²⁴].

ד. עניין זה מודגש לכל לראש — בלימוד

אף-על-פי שרשב"י היה מ"בני עלייה", מכל-מקום לב

אחד יש כוח של רשב"י ויכולים ללמוד ממנו, על-כף-

פנים "אפס קצוהו ושמיך מנהו"

התורה של יהודי:

ד. ההוראה הראשונה שישנה מזה, וכל אחד יכול ללמוד זאת מעבודת רשב"י — בלימוד התורה שלו:

אף-על-פי שרוב ישראל אינם בדרגת "תורתו אומנותו" במשך כל היום כולו ("הרבה עשו כר' ישמעאל ועלתה בידם כרשב"י ולא עלתה בידם") — מכל מקום, נותן הרשב"י שבכל אחד את הכוח, שעל-כל-פנים בשעות אלו שלומד תורה יהיה מונח לגמרי בזה באופן ד"תורתו אומנותו", שמתאחד לגמרי ("ביה אחידא"), ושום דבר אינו יכול לבלבלו, כי כאשר לומד תורה אין הדברים המבלבלים תופסים מקום אצלו.

והלימוד הוא באופן שמרגיש שהתורה היא "תורתו" (בפירוש — של הקב"ה, נותן התורה (כי יש אצלו ה"ברכו בתורה תחילה")³². כולל במיוחד — בלימוד תורתו של רשב"י,

אצל רשב"י היתה "תורתו אומנותו"²⁵ (ועד שהדוגמא בש"ס ופוסקים²⁶ על "תורתו אומנותו" היא מ"רשב"י וחבריו").

מצד סדר העולם (על-פי תורה) יכול יהודי ללמוד תורה, אבל אין זה "אומנותו"²⁷, "אומנותו" על-פי תורה יכולה להיות בשאר עניינים (לא בתורה)²⁸, וגם אז הוא מאוחד בזמן הלימוד עם התורה (ובמילא עם נותן התורה) ב"יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל כו"²⁹. אבל מכיוון שמתעסק גם בעניינים אחרים, ועד שבהם הוא "אומנותו" — אינו יכול להיות שהיחוד יהיה בשלימות (הגילוי) בכל היום כולו ובכל העניינים (אלא רק בזמן הלימוד ובתורה שלומד).

מה-שאינו-כן אצל רשב"י היה החידוש, ש"תורתו אומנותו": לא רק שלמד תורה כל

23) זח"א רכה.א. וראה סה"מ תקס"ד עמ' קי. אה"ת ויהי שנטא, ואילך. המשך תרס"ו עמ' קנט. סה"מ תפר"ח עמ' מג. ועוד.

24) ועד שנאמר "מאן פני אדון ה' דא רשב"י" (זח"ב לח.א. נתבאר בסה"מ תקס"ד שם עמ' נב ואילך. ועוד).

25) שבת יא.א.

26) שבת שם. טושו"ע ושו"ע אדה"ז או"ח סו"ס קו. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ד-ה.

27) ואדרבה — הרבה עשו כר' ישמעאל ועלתה בידם. כרשב"י (תורתו אומנותו) ולא עלתה

בידם, כנ"ל בפנים.

28) ראה קידושין פב.א (במשנה).

29) תניא פ"ה.

30) ומשעם זה — גם בתורה עצמה — חיבר רשב"י נגלה דתורה ופנימיות התורה (ראה המשך תרס"ו שבעה עה"ב).

31) ראה המשך תרס"ו שם ס"ע מה ואילך (שמקשר "ביה אחידא" עם "תורתו אומנותו" של רשב"י). וראה גם לקו"ת תבוא מג, א. אה"ת פניחס עמ' א'קכב.

32) ראה נדרים פא.א. ב"מ פה, ריש ע"ב. ב"ח

פנימיות התורה (מתחיל מ"האי חיבורא דילך דאיהו ספר הוזהר"³³), כפי שהיא מתבארת באופן ד"תפרנסון" מיניה³⁴ בתורת חסידות חב"ד, וגם – לימוד נגלה דתורה ביחד עם פנימיות התורה, שעל זה ישנו הכוח של רשב"י, שחיבר נגלה דתורה ופנימיות התורה³⁵. ועל דרך זה כשמקיים מצווה – נעשה היהודי דבר אחד עם המצווה ועם נותן המצווה. זאת אומרת שבנוסף לזה שמקיים מצווה בפועל, ניכר עליו איך שחורר בו לגמרי, ועושה מתוך חיות ותענוג וכיוצא בזה, כדבר שהוא חלק מחיותו ומציאותו.

1. בנוסף לזה ישנו לימוד שני מ"ביה אחידא כו" דעבודת רשב"י – בנוגע לשאר שעות היום, כשעוסק בדברי הרשות, שגם אז צריך להיות מעין ד"ביה אחידא כו"י.
בעבודה בדברי הרשות עצמם ישנן שתי דרגות (על דרך ב' דרגות הנ"ל בלימוד התורה וקיום המצוות: שהאדם ותורה ומצוות הם ב' דברים נפרדים, או שהם דבר אחד):
(א) "כל מעשיך יהיו לשם שמים"³⁶, ש"כל מעשיך" (כמו אכילה, שתייה, שינה, משא ומתן) עושה לשם שמים, עם כוונה שיביא אחר-כך לעבודת ה'.
(ב) "בכל דרכיך דעהו"³⁷, שבכל הדרכים של האדם ("דרכיך") נעשה "דעהו", לא לשם "דעהו"³⁸, אלא בהם עצמם "דעהו"³⁹, שבדרכים שהאדם הולך בהם בחיי היום יום, בהם עצמם "ידע" את ה' יתברך.

א"ח סמ"ז. וראה רבינו יונה – הובא בר"ן נדרים שם. שו"ע אדה"ו או"ח ר"ס מז.
33) זח"ג קכד, ב.
34) לשון התקו"ז ת"ו בסופו. וראה הקדמת המקדש-מלך לספרו. כסא מלך לתקו"ז שם. ועוד.
35) ראה המשך חייב אדם לברך תרל"ח פכ"ה.
36) אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א.
37) משלי ג, ו. וראה רמב"ם וטושו"ע שם.
38) כפירוש מצו"ר משלי שם: בכל עניינך דע

פרשת אמור

אמור אל הכוהנים ואמרת אליהם (כא,א)

אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים (רש"י)

"להזהיר" – מלשון זוהר ואור.

"להזהיר גדולים" – כיצד יכולים הגדולים בתורה ועבודה 'לזוהר' ולזכות בגילוי אור נעלה?
"על (ידי) הקטנים" – בזכות עבודתם עם פשוטי העם. וכפי שאמרו חז"ל (תמורה טז) שכאשר העשיר מעניק תרומה לפני, אזי, "מאיר עיני שניהם ה'".

(לקוטי שיחות כרך ז עמ' 151)

* * *

גם בתוך נפש האדם יש 'גדול' ו'קטן'. ה'גדול' הוא כוח השכל, וה'קטן' הוא כוח המעשה. ומצווה התורה, שה'גדול', כוח השכל, צריך 'להזהיר' ולכוון את ה'קטן' – כוח המעשה. כלומר: צריכים ללמוד תורה על-מנת לעשות, דווקא, וכמאמר חז"ל (קידושין מ) "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה".

(לקוטי שיחות כרך ז עמ' 327)

* * *

כשלושה נושאים הדגישה התורה במיוחד את עניין החינוך – "להזהיר גדולים על הקטנים": אכילת דם, אכילת שקצים, וטומאת כהנים (ראה יבמות קיג).

יש בזה שלוש הוראות בחינוך:

אכילת דם – מסמלת התנהגות מושרשת באדם, שהרי בני-ישראל היו שטופים בדם (רש"י ראה יב). בכל-זאת נצטוונו להזהיר את הקטנים על כך. מכאן, שאין מקום לטענה כאילו אי-אפשר להשפיע על המחונך בדבר שכבר הורגל בו.

אכילת שקצים – מסמלת התנהגות נחותה וגסה ביותר, שכן שקצים הם דבר שנפשו של אדם קצה בהם. בכל-זאת מצווים אנו להרחיק את הקטן מזה. וכך אין מקום לטענה שבגלל גסותו של המחונך אין סיכוי שייכנסו באוזניו דברי החינוך והתוכחה.

טומאת כוהנים – מייצגת דברים הנשגבים מבינת אנוש, שכן עצם מושגי הטומאה והטהרה הם על-שכליים, ולמרות זאת נצטוונו לחנך את הקטנים גם בעניין זה. הדבר מלמדנו שאין מקום לטענה שקשה להעביר למחונך דברים התלויים באמונה וקבלת-עול, כשהלה טוען שאינו מאמין בהם, אלא מחובתנו "להזהיר גדולים על הקטנים" גם בעניין כזה.

(לקוטי שיחות כרך ב עמ' 680)

רוסיה. ועוד זאת, שמר שלמה שיי מדנציק מנצל שהותו כאן למען כפר-חב"ד הנוכחי, "ואין מערבין שמחה בשמחה". ותקוותי אשר בעתיד הלא רחוק על-כל-פנים אבוא עוד הפעם בכתובים עם כי בנקודה זו.

כנראה מקומות יש שהספרדים נוהגים לעשות זה במלאת ארבע שנים – אבל כמה פעמים שמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבגי"מ זי"ע לעשות במלאת שלוש שנים...

בספרי ד"ח הנדפסים נמצא עדי"ז בסי' מהרי"ד סוף ח"א ד"ה מנהג לנוזו שער הראש לכן גי שנים.

לדחות התגלחת לכמה חודשים בשביל לעשותה בלי"ג בעומר במירון – אם מנהג אה"ק ת"י כן הוא, הנה מנהג מבטל כו'. ובאם לאו, לא נראה לי דחיה ארוכה כזו של העניין "דמחנכין אותו במצווה להניח פאות הראש" (שע"ת).

יישוב חב"די באזור מירון

בשנת תשכ"ד עלה הרעיון להקים יישוב חב"די בסביבות עיר-הקודש צפת. מר זלמן שז"ר היה מעורב בעניין זה והרבי כותב לו על כך (אגרות-קודש כרך כג עמ' כז-כח):

מובן שבכללות התלהבתי להעניין דיישוב חב"די בסביבות צפת-מירון, אלא שלעת עתה חסרים לי כל הפרטים בזה, ובעיקר – בנוגע לסוג האנשים המסוגלים להתיישב שם המתאים לעולי

"כדאי הוא רבי שמעון"

הרה"ג ר' מאיר שיחי' שטרן, הרב של מירון סיפר לרבי ביום ה' בשבט תנש"א (במהלך חלוקת השטרות לצדקה – זורע צדקות מצמיח ישועות' עמ' 23) על ה'כולל' ללימוד פנימיות התורה שפועל ליד ציון הרשב"י. על כך אמר לו הרבי: שיהיה בהצלחה רבה, ו"יפוצו מעיינותיך חוצה". יש שם, מן הסתם, קופת צדקה. תכניס (את הדולר) בקופת הצדקה של הכולל, שיהיה בשעה טובה, ו"כדאי הוא ר' שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק".

הערה: חלק נכבד מהמופיע ברשימה זו נלקח מ'תשורה' שהו"ל משפחת חיטריק, ל"ג בעומר תשס"ג (מירון).

מינוי ל"התקשרות"

ניתן לקבל את גיליון "התקשרות" שירות הביתה באמצעות הדואר.

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים).
מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים).

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:
"התקשרות", מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר חב"ד 72915

שבפרט מ"דרכיך", גם בימי החול כאשר עסוק בענייני חול, אינו נשאר כפרט נפרד ונבדל בפני עצמו, אלא על-ידי כל אחד מהם נפעל "דעהו". מתקשר ומתאחד עם הקב"ה. ולהוסיף, שה"דעהו" שצריך להיות "בכל דרכיך" אינו ידיעה בעלמא, אלא באופן של דעת ("דעהו"), מלשון "התקשרות והתחברות (על דרך "אתקטרנא"), שמקשר דעתו בקשר

בשעה שלומד תורה, לכל הפחות, מונח אצלו ש"תורתו אומנתו", ושום דבר אינו יכול לבלבלו כיוון שבזמן זה שום דבר אינו תופס אצלו מקום

אמיץ וחזק מאוד ויתקע מחשבתו בחוזק בגדולת איך-סוף ברוך-הוא כו"⁵⁵, זאת אומרת שזה חודר בכל מציאותו, ועד שנעשה דבר אחר, "ביה אחידא".

(משיחות ל"ג בעומר וטי"ו באייר ה'תשמ"ח; 'תורת' מנחם התנועדות' תשמ"ח חלק ג, עמ' 302-306 – תרגום מיידיש)

ז. ויש להוסיף, שהמעלה ד"בכל דרכיך דעהו" על "כל מעשיך יהיו לשם שמים" היא (נוסף לזה שב"דרכיך" גופא יודע אלוקות) גם בנוגע להמדרגה שיופע: ידיעתו היא (לא רק בדרגה ד"שמים", אלא) בהקב"ה עצמו.⁴⁷ כהפירוש הפשוט ב"דעהו" – דע אותו⁴⁸, עצמותו יתברך⁴⁹ ("אמיתת המצאו"⁵⁰).

ועד ש"תכלית הידיעה שלא נדעך"⁵¹, כולל הפירוש בזה – שתכלית הידיעה היא הדרגה ש"לא נדעך"⁵², שיהודי כפי שנמצא במציאותו ("דרכיך", הדרכים שלך, ודרכים לשון רבים),

49) להעיר מהמבואר לעיל שבכל דרכיך דעהו הוא ע"י ההתבוננות בהיודוש יש מאין בכל רגע – והרי החידוש יש מאין הוא רק בכוח העצמות (אגה"ק ס"ב).
50) וכלשון הרמב"ם בריש ספרו: לידע שיש שם מצוי ראשון כו' אמיתת המצאו כו'.
51) ראה בחינות-עולם ח"ח פ"ב. עיקרים מ"ב סוף פ"ל. של"ה קצא, ב.
52) ע"ד הפירוש ב"ידעתי הייתי" בניחותא (ראה ס' השיחות ה"ש עמ' 26 ואילך. וראה סה"ש תש"ה עמ' 85. תש"ג עמ' 63. שיחת ש"פ אחר"ק. ועוד).
53) תביא ספ"ג.

46) טושו"ע ושו"ע אדה"ז ס"א ס"ו.
47) ויש לומר, דשני עניינים אלו קשורים זב"ז: "שמים" הם המדות דו"א (לקו"ת פרשתנו לד, ב. ובכ"מ). ומכיוון שלגבי המידות יש נתינת מקום לנבראים לכן נרגשים הם למציאות, ובמילא העבודה היא רק "לשם שמים"; משא"כ לגבי עצמות אוא"ס שלמעלה ממקור לנבראים – מציאות הנבראים עצמה היא אלקות, ולכן העבודה היא "בכל דרכיך דעהו".
48) להעיר שבכל דרכיך דעהו" בא בהמשך למש"כ לפנ"ז (פסוק ה) "בטח אל הוי", דהוי' הוא שם העצם (פרד"ס שיי"ט. מו"נ ח"א פס"א ואילך).

הקב"ה משתדל בטובתם של ישראל

"בכל מקום שגלו, שכינה עימהן"

כללות העניין ד"אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים" הוא לא רק בנוגע לישראל [...] אלא גם בנוגע להקב"ה וישראל. [...] שהקב"ה מתעסק כביכול ומשתדל בטובתן של ישראל (שביחס אליו נקראים "קטנים", כמו שכתוב "כי נער ישראל ואוהבהו") בכל המצטרך להם, ועד שכל העניינים דבני-ישראל יהיו באופן של זוהר ואור, ועל-ידי זה ניתוסף כביכול אצל הקב"ה.

[...] זאת ועוד, שההתעסקות של הקב"ה עם בני-ישראל אינה עניין בפני עצמו, אלא עניין אחד ("אמור ואמרת"), עם, כביכול, מציאותו יתברך, כמודגש בדברי רשב"י "בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עימהן... ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עימהן כו":

מדיוק הלשון "ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עימהן" וכיו"ב, משמע, שאין (עיקר) כוונתו של רשב"י לומר שהטעם ש"בכל מקום שגלו שכינה עימהן" הוא בשביל התועלת שבדבר בנוגע לעניין הגאולה (שעל-ידי ש"בכל צרתם לו צר" ימהר ויודרו יותר לגאול אותם, כדי שאף הוא ייגאל עימהם), אלא תוכן מאמרו של רשב"י הוא בנוגע לחביבותן של ישראל המודגשת בעצם העובדה שתמיד (באיזה מעמד ומצב שיהיה, גלות או גאולה) נמצא הקב"ה עימהם – לא לאיזו מטרה ותכלית, אלא מפני שהקב"ה וישראל הם מציאות אחת (ישראל וקוב"ה כולא חד), שלכן, כשישראל נמצאים במקום ומצב מסויים, אזי בדרך ממילא (ללא צורך בפעולה) "שכינה עימהן".

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת אמור, ערב ל"ג בעומר ה'תש"נ – תורת-מנחם – התוועדות ה'תש"נ כרך ג עמ' 167-168)

אפשר להתעלות בכל יום ויום גם כשנמצאים בגלות!

בשעה שילד שומע [...] שעליו להתעלות בתמידות בתורה ומצוות בכל יום – יכולה להתעורר אצלו שאלה: כיצד הוא יכול לעשות זאת, הרי זה דבר קשה מאוד, ובפרט כאשר נמצאים בזמן הגלות?

אומר רבי שמעון בר יוחאי [...] "בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עימהן... גלו לאדום שכינה עימהם כו".

זאת אומרת, במקום שבו נמצא, אפילו ילד קטן, אפילו בעומק הגלות, ובגלות אדום (הקשה ביותר) – הקב"ה נמצא יחד אתו, שוכן בו – כל יום וכל רגע.

[...] מובן אפוא אפילו בשכל (על-אחת-כמה-וכמה מצד אמונה פשוטה), כיוון שהקב"ה נמצא תמיד יחד עם כל יהודי וכל ילד יהודי – ישנם הכוחות (מהקב"ה) להיות "עובדו כראוי" ולבצע הכל, כולל גם – להתעלות בתורה ומצוות אפילו בחושך הגלות.

(משיחת ל"ג בעומר – בעת הפיראדי – ה'תשמ"ז, תורת-מנחם – התוועדות ה'תשמ"ז כרך ג עמ' 303-304 – תרגום מאידיש)

דא לא הכמות עיקר אלא האיכות.

דרישת-שלום ממירון

בשנת תש"ל שיגר הרבי איגרת (גושאת תאריך "מחרת ל"ג בעומר") להרה"ח ר' חיים-יהודה פלדי (אגרות-קודש כרך כו עמ' קלה) וכתב שם: "בקשתי, כשמסרתי כמה דברים על-ידי הטלפון, לברר גם אודות מר ושלומו, ועל אתר אמרו לי שהשתתף בשמחתו של הרשב"י ביום שמחתו במירון"...

תספורת ראשונה - במירון

בא' באלול תשכ"ב (אגרות קודש כרך כו עמ' שיא) כותב הרבי:

בנוגע לתספורת דלוש שנים כשיום הולדת הוא בראש-השנה, על-פי מה ששמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, משמע שאין לגזוז השערות קודם מלאת שלוש שנים, ולכן יש לעשות הנייל לאחר ראש-השנה ובסמיכות לראש-השנה. ומובן שבארץ-הקודש ת"ו שנתפשט המנהג לעשות התספורת במירון – באם אפשר גם בהנייל יש לעשות כן.

שוב בשורת מכתבים ממליץ הרבי על עשיית תספורת בל"ג בעומר במירון. כך כותב הרבי בכ"א באייר תשי"ד להגה"ח הרב יוסף גולדברג, ראש ישיבת תומכי-תמימים בכרינאה צרפת (אגרות-קודש, כרך ט עמ' נח):

ולהודעתו אשר ביום ג' אייר נמלאו לו שלוש שנים לבנם יצחק שי', הנה יהי רצון מהשם יתברך שהוא וזוגתו שיחיו יגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך בריאות הנכונה ומנוחת הנפש והגוף...

ג. במה שכותב אודות עשיית התספורת, הנה כבר כתבתי דעתי בזה שאף שעל-פי תורת הנגלה יש להתיר, ועוד יותר על-פי המבואר בשערי-תשובה לאוי"ח סי' תקל"א. הנה בכל זאת נשען על מנהג ישראל לעשות במירון תספורת תינוקות בל"ג בעומר וכמובא בכ"מ, והרי פשיטא שכל אלו שמתפרים או לא כולם נולדו ביום זה במכון, ובכל זאת מנגלגין עניין זה ליום זכאי, ויש לבארו

על-פי המובא בכתבי האריז"ל ובפעי"ח וכו', על אודות השייכות דנטילת שערות דזוקא עם ימי הספירה, שמוה גופא מובן ההידור בתספורת בל"ג בעומר (וצ"ע קצת מהמובא באיזהו מקומן שהאריז"ל לא היה מסתפר אפילו בל"ג בעומר) לכן נראה לי שהתספורת תעשה בל"ג בעומר ויהיה בשעה טובה ומזלחת.

"ידוע במנהג ישראל"

ועוד אנו מוצאים באיגרת מ"ג בניסן תשי"ד (אגרות-קודש, כרך ח עמ' של):

במה שכותב אודות התספורת של בנו, שיום הולדתו חל בשביעי-של-פסח, הנה אף שעל-פי מה שכתוב באחרונים יש למצוא היתר לעשות התספורת בימי הספירה, במכל שכן מחול-המועד (עיין שערי-תשובה סי' תקל"א) בכל זה כיוון שלא ראיתי נוהגין כן, ובפרט הידוע במנהג ישראל לעשות תספורת בל"ג בעומר, הנה, לדעתי, יעשה זה ביום הנייל ואם אפשר במירון, והוא וזוגתו יחיו יגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

וב'שערי הלכה ומנהג' כרך ב' עמ' קכו (מכתב מ"ט באדר שני תשי"ט):

בהנוגע לזמן גזיזת השערות, הנה כיוון שיום ההולדת חל בתחילת ימי הספירה. יש לעשות התספורת ביום הילולא דרשב"י במירון, כמשאלות לבבו לטובה בזה.

לא לדחות הרבה

כד כבר, כמענה לשאלת הרה"ח ר' ירחמיאל אלפירוביץ – כותב הרבי בג' באייר תש"ו (אגרות-קודש, כרך יא עמ' ס):

כמענה על שאלתו בעניין מנהג הגזיזה (אפשרעניש) לשלוש שנים ולהביא הילד אז למירון. הנה מובא מנהג זה בכמה מספרי הספרדים ובספרי הדרוש שלהם דרושים רבים מיוחדים לשמחה זו שנקרא חלאקאה, והוא גם כן בקיצור בפרי-עץ-חיים שער ספירת-העומר פרק ז' שהאריז"ל הלך שם לגלח את בנו במשחה ובשמחה בימים ההם, ועיין גם כן באר-היטיב ושערי-תשובה אורח-חיים סי' תקל"א ס"ק ב'. ונראה שאין לעשות הגזיזה קודם שימלאו שלוש שנים, ובמילא נפשטה גם שאלתו בהנוגע לבנם שי', וזאת למודע, אשר

בוודאי יארגנו דבר המתאים והתועדות בירושלים ת"ו, ויתאימו הפעולות עם כל הסניפים והחברים ותהיה בהצלחה. ואחכה לבשרות טובות ומפורטות בכל האמור.

"לא הכמות עיקר, אלא האיכות"

כשעורך המשפיע הרה"ח ר' שלמה-חיים קסלמן (בשנת תשט"ו) את שאלת הנסיעה

למירון נענה באיגרת מהרבי (אגרות-קודש כרך יא עמ' סא):
בהנוגע לשאלת הנסיעה למירון בליג בעומר, הנה כיוון שנהגו בכגון דא בשנים שעברו, אין כדאי לבטל העניין ולתת מקום ללמוד פירושים בזה, ומהם פירושים שאינם רצויים, אבל לאורך גיטא, אין מההכרח שתיסע כל הישיבה וכל הר"מ והר"י וכו' [=הרמ"ם והראשי"שיבה]. פלא שכותב שיבטלו שבוע שלם מן כל הלימודים כי הרי בכגון

צעירי אגודה חב"ד באה"ק
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש
סניף ירושלים / ת.ד. 927

ב"ה, סיון תשכ"ו

כבוד
.....
.....
ירושלים.

חברנו הנכבד מאד
- שלום רב וברכה לבבית !

הנהלת צעאגו"ה החליטה להגביר היילים בשטח ליכוד החברים וחיזוק הפנים, כהוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

כצעד ראשון הוחלט לערוך מיפגש חדשי קבוע של כל המכרים ע"י שלחנות ערוכים.

בכל מוצ"ש של שבת פברכים החדש התקיים בע"ה סעודת מלוה שלמה

בצוותא.
במרכז המסכה תהיה השמעת פרט רשמקול מהתועדות כ"ק אדמו"ר שליט"א. כל נאומים לא יושמעו, וכל מגביות לא תיערכנה במסגרת זו. לאחר חום הסעודה תהיה האפשרות לחברים להחליף דעות בינם לבין עצמם ובינן חברי ההנהלה, רשימת המשתתפים תישלח באופן סדיר לב"ק אדמו"ר שליט"א לעלות על זכרוננו הק' לטובה ולברכה.

כב' מוזמן למסכה הראשונה במוצ"ש פ' שלה, כ"ב סיון, שבת פברכים חדש המזו, חדש הגאולה, בשעה 8.00 בביהכ"ס בשכונת חב"ד. במסכה יושמע פרט שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א לפני רבבת (כ"י) ילדי "מסכות שבת" בחלוקה ל"ג- בעומר ש.ז.

בשעה 10.30 בדיוק תיערך ברכת המזון.

בכבוד וברכה חברים "ןפרצח"

ה ה ה ה ה

אוהל שמח ורבי שמח

הרבי ייקר מאוד את השהייה במירון בליג בעומר ועודד חסידים ותלמידים לעשות כן על מנהג התספורת (חלאקה) בליג בעומר במירון, על פעילות להפצת היהדות עם העולים הרבים לקבר, על שיחות של הרבי שהועברו בשידור ישיר למירון ועוד

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

הגילוי אור דפנימיות התורה (פרטי הטעמים דמנהג ההדלקה - ראה ספר יבין פסח לשבועותי פי"ח סט"ו-יז. ושי"ט).

ויתירה מזה, שכאשר ל"ג בעומר חל ביום ראשון בשבוע (כבשנה זו - ושי"ט), מקדימים לעלות למירון מערב שבת, הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם (ראה 'שער הכוונות' עניין ספירת-העומר (דרוש י"א. ועד"ז בפע"ח שער ספה"ע פי"ז). "אני ראיתי למורי ז"ל שהלך לשם... ביום ל"ג בעומר הוא וכל אנשי ביתו וישב שם ג' ימים כו"י), ושוחטים כבשים בשביל סעודות השבת, שכל שבת מצווה לענגו בבשר שמן (ראה שו"ע אדה"ז או"ח סרמ"ב סי"ב), ועד"ז בנוגע לשאר צורכי השבת - כך, שחוגגים את יום השבת-קודש עצמו מתוך שמחה יתירה הקשורה עם שמחת ההילולא של רשב"י (נוסף על הסעודות של שמחה שעושים בליג בעומר מצד עצמו)...

"אמרו ניגון וצאו בריקוד"

בל"ג בעומר תשט"ו נערכה גזיזת שערות אצל בנו של הרה"ח ר' שלום לברטוב. תחילה כיבדו את הרבי ב"ראשית הגז", ואחר-כך אמר ('תורת-מנחם - התועדות' ה'תשט"ו כרך י"ד עמ' 67):

בארץ ישראל נוהגים (ראה ספר 'הילולא דרשב"י עמ' פב ואילך) לערוך את גזיזת השערות הראשונות לילדים בני שלוש שנים - בליג בעומר, יום ההילולא דרשב"י, על הציון שלו במירון,

כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ התבטא (לקוטי-דיבורים כרך ג תקי"ז), שבארץ-הקודש אומרים: מירון הוא אוהל שמח כו' רשב"י הוא רבי שמח. בקשר לזה הוסיף ואמר הרבי:

ולהעיר מטור-אורח-חיים סימן תכח: לעולם ביום שיהיה פורים יהיה ל"ג בעומר וסימן פליג חיי פירוש: פורים ל"ג חיי באייר. וראה ילקוטי לוי-יצחק אגרות עמ' תד.

מנהג יהודי צפת

במשך השנים התייחס הרבי פעמים רבות למירון ולעלייה לשם בסמיכות לל"ג בעומר. בשנת תש"נ שהתה בבית חיינו קבוצת אורחים מצפת. בשיחת שבת-קודש פרשת אמור (ערב ל"ג בעומר) אמר הרבי בין השאר (ספר-השיחות תש"נ, כרך ב עמ' 460):

ידוע (ראה ספר יבין פסח לשבועות) (להרב צבי שי' כהן) פי"ח סייח. ושי"ט), שגם בדורות שלפנינו (ובוודאי נוהגים כן עד היום הזה) נהגו ודייקו יהודי צפת עיה"ק - הדרים בסמיכות מקום למירון (נוסף על אלה הבאים ממקומות יישוב רחוקים וגם הם היו נוהגים להתאסף בצפת ומשם היו עולים כולם יחדיו למירון) - לעלות ולהשתטח על ציונו של רשב"י ביום ל"ג בעומר, ומתחיל מליל ל"ג בעומר שבו נוהגים להדליק מדורות של אש (בזמן שניכר האור דמדורת האש - בלילה דווקא) לכבודו של רשב"י (שהאיר את העולם על-ידי

ניצוצי רבי

וקוראים לילדים אלה "חנתנים דרשב"י" (שם). אחרי שאיחל לילד שישגדל להיות חסיד של רשב"י, חסיד ירא-שמים ולמדן בהתאם לעניינו של רשב"י, שגילה נסתר התורה וגם קישר נסתר דתורה עם נגלה דתורה – אמר:

בארץ-ישראל נוהגים שלאחרי גזית השערות, יוצאים בריקוד עם הילד. [וסיים:] אמרו ניגון וצאו בריקוד.

"לפלא שאין נזכר"...

באחת האיגרות להנהלת צעירי-אגודת-חב"ד בירושלים (מיום ח' באייר תשי"ז – אגרות-קודש כרך טו עמ' קב) כותב הרבי:

מאשר הנני קבלת מכתבם מכ"ט ניסן עם המצורף אליו ולפלא שאין נזכר על דבר הכנות לניצול יום הלי"ג בעומר, הן בהנוגע לביקור בכפר

מירון והעיקר לפעולות על אתר בירושלים ת"ו ככל האפשרי. וכותב הנני "יובעיקר", אף שאמרו "אל תהי יושב ושוקל מצותיה של תורה" – כיוון שמספר הנשארים בירושלים ת"ו רב יותר מאלה הנוסעים למירון, ובטח ימלאו במכתבם הבא.

פעולות בקרב חיילי צה"ל

בשנת תשל"ד התעוררה בעיה מסוימת, במיוחד בשל העובדה של"ג בעומר חל בערב שבת-קודש. בפסח שני נתקבלה הוראת הרבי (ראה 'מקדש מלך' כרך ג' עמ' 13):

בלי"ג בעומר יעשו את כל הפעולות כרגיל, במירון, ואצל קברו של רבי שמעון הצדיק, וכן ישתדלו לעשות פעולות בקרב חיילי צה"ל, ויזהרו מאוד שלא לגרום ח"ו לחילול שבת.

ניצוצי רבי

ימלאו הנוסעים במכתבים מפורטים.

שידור ישיר למירון

בכמה הזדמנויות הועברו דברי הרבי בשידור חי למירון. זכר לדבר בקטע יומן שהתפרסם בשעתו במדור זה ('התקשרות' גיליון דש עמ' 11): בשנת תשל"ו חל ל"ג בעומר ביום שלישי. ככל-זאת אורגנה תהלוכה גדולה בחצר הרבי. רשמית לא הודיע הרבי על השתתפותו, אך היו שניחשו שכך יהיה, בפרט עם הדלפת הידיעה לפיה ביקש הרבי שיכינו קשר טלפוני עם מירון.

להלן קטע נוסף מיומנו של אחד התמימים מאותה שנה:

"שבת פרשת בהר ט"ו באייר: חשבנו שהיום התקיים התועדות, מצד כמה טעמים ובפרט ששבת זו היא שבת שלפני התהלוכה, אך לפועל לא התקיימה התועדות. כל השבוע היינו עסוקים עם הפאראד', וב"ה נראה שאכן הוא יתקיים מאוד בהצלחה. לא יודעים ברור אבל מסתמא אדמו"ר שליט"א יצא וידבר לפני הילדים, ובפרט אחר שנודענו שביקש להכין הוקאפ [=שידור חי] במירון ליד הציון של רשב"י..."

הרבי מעודד הנסיעה

בלוח 'כולל חב"ד ל"ג בעומר איתא:

"בארץ הקודש ת"ו מתאספים ביום זה על ציון התנא הקדוש בכפר מירון לעורר רחמי שמים על אחינו, ובפרט מחזיקי הישוב קופת רבי מאיר בעל הנס".

בכלל, עודד הרבי את הנסיעה למירון, וכתב להנהלת כפר-חב"ד (בי"א באייר תשט"ז – אגרות-קודש כרך יג עמ' מו):

בוודאי ישתתפו גם אנשי הכפר המתאימים לזה בנסיעה למירון ביום ל"ג בעומר הבע"ל.

גם להנהלת ישיבת תומכי-תמימים בלוד כתב (ג' בסיון תשי"ב – אגרות-קודש כרך כא עמ' קב):

שמחתי במאוד למה שמודיעים במקצת על-כל-פנים בעניין הנסיעה למירון בלי"ג בעומר, ובטח

"השייכים לזה צריכים לסדר נסיעה למירון"

בכ"ו באייר תשי"ז (אגרות-קודש כרך טו עמ' קעב) כותב הרבי לגה"ח הרב שמואל-אלעזר שיחי' הלפרין:

מובן שנכון עשו במה שהרשו לתלמידים לנסוע למירון ביום הבהיר ל"ג בעומר, ומכמה טעמים, וגם על כנון דא נאמר עת לעשות להי וגו.

ולא זו בלבד, אלא שהרבי אף ביקש להשתתף בהוצאות הנסיעה – כמוכא במכתבו לצעירי-אגודת-חב"ד בירושלים (מיום י"א באייר תשט"ז – אגרות-קודש כרך יג עמ' נ):

מזה מובן גם כן המענה על שאלתם בהנוגע ללי"ג בעומר, אשר פשוט ופשיטא שהשייכים לזה צריכים לסדר נסיעה למירון, ובלי נדר אשתתף במידה מסויימת בהוצאות הכרוכות בהעניין...

קודם לכן הקדים הרבי וכתב:

ככל שמתקרב רגע הגאולה האמיתית והתחלתה, הרי כל רגע ורגע יקר ומתגדל ערכו ונעשה יקר ויקר עוד יותר, כיוון שצריך למהר להיכון לביאת מר הוא מלכא משיחא, ולכן צריך לנצלו ככל האפשרי, והאריכות בדבר הפשוט למותר.

התועדות בדברי חסידות והתעוררות

"...ואלו הנשארים בכפר (או בשבת שלפני ל"ג בעומר – גם הנ"ל [=שכן נוסעים למירון]) – ובסמיכות לל"ג בעומר) ימשיכו גם-כך שמחה זו בכפר-חב"ד על-ידי התועדות בדברי חסידות ובדברי התעוררות ומהם התועדות גם נשי ובנות חב"ד, ד' עליהן תחיינה" – כותב הרבי להנהלת כפר-חב"ד (אגרות-קודש כרך יג עמ' מו).

ובדומה לזה, להנהלת צא"ח בירושלים (שם עמ' נ):

...ואלו שמאיזה סיבות נכונות לא יוכלו לנסוע,

